

עלון המשק

גבעת היים הייבוך המאוחד

כ'ה בתמוז תשכ"ט
11. 7. 1969

מ ח ז ו ר י ת

נחמה יוגב

שרה הדר

חמר כהן

דבורה כץ

ברכה מדר

נעמי סגל

דחי סגל

אביטל רכאו

חמר רפאלי

שולה הג'ר

עתליה שרצברג

יגאל אלוש

שלמה בלאו

דוד גורן

שמעון דור

אהרון הקש

אפרים וסרמן

גדי מזרביץ

נמרוד פסקי

פנחס שלישמן

צבי שמש

שמואלה אכרמסון

כ ר כ ת נ ו ל כ ס - ב ע ל ו ח כ ס ל ח ב ר ו ת ! !
 x @ x - x - x - x - x - x - x - x - x - x - x - x - x - x - x

"המסיבה הנערכת היום מציינת אחד המועדים החשובים והמאושרים בחברתנו" - כך נאמר לפני 22 שנה, בהתקבל זירה לחברות. והמסיבה הזאת נשארה מאז, כל שנה מחדש, היום הגאה והחגיגי ביותר בלוח השנה שלנו. יש למשפחה מלווה לחברות את בנה בכורה - יש והיא מלווה את צעיר בניה. לאלה ואלה מעמד זה הוא מקור לגאווה ולסיפוק. הוא ממחיש לנו, מעבר לספקות וערעורים, את דרכנו הנמשכה, אל הקבוץ של מחר. הצטרפותם של בנים לגרעיני החישוב ויציאתם לעבודה בחנועה מזכירה לנו שאנחנו איננו משק בלבד, קבוצת חברים היוצרת יחד וחיה יחד, אלא חלק מציבור גדול, מתנועה העומדת לפני משימה הולכות וגדלות.

ע ל ו ן ו ח ז ו ר י ת ! !

ה י ר ה ו ר י י ו ס ח ג

שמונה עשרה השנים נפרשת היום ומתלכדו מול העין לשטיח חיים צבעוני, הם ומריבו: השמחה והחדות, הציפיות והצמיחה, המאמץ והנחישות, המעידות וההתגברות והתקנה ליותר, השאלות והתשובות, השאלות ללא תשובה והתשובות מעבר לכל שאלה, הספק והודאה, הגידול וצער הגידול ומלוא כף הנחת. עבר גדוש חוויות חונה לרגע ביום ההוא, ומזנק אל עתיד מרגש, מברח וממלא את הלב.

לבנים - מעגל חיים שבדלו בו, להורים - מעגל חיים שבחרו בו. אלה ואלת מדעיים היום לחחושת החידוש והייחוד של מעגל זה, לקסם ולקושי שבו, לפחד הסתורם ולחקרה המזמרת של חיים עולים במשעול זקוף.

- - -

אומרים בחיור מסוים של הכרה בחולשה: איזו שורה ארוכה של מחנכים. ודאי, יש פגם בחילופים הכופים מדי. אולם אפשר לעצום עין אחת ולמקרה עין אחרת, כדי לחשואה לנחר האדיר של היבה ומסירות, דאגה וטירחה, מאמצי מחשבה וכשרון מעשה - שזרמו לעבר תילדים והנערים האלה במשך י"ח השנים. אפילו הצללים המזורים לאורך הקופת החינוך הזאת, אינם מכחים את האור הזה. (והחצולם התמים של צמורה מטס ז'ל עם חבורת הפעוטים שלה, משום מה אינו רוצה למוש מן העין.)

- - -

הביקורת ההדדית ובעיקר העצמית, הביקורת האישית והקולקטיבית - היא מעיקרי חיינו החשובים ביותר. גם החינוך ראוי כמובן וגם זקוק לביקורת רבה, ולא כאן המקום לפרט את סעיפיה. אבל למעמים אנו מנימים את השוט הזה באכזריות מוגזמת, ודשים בו בבשרנו עמוק מדי. בעיקר כך - כשאנו מדברים בחינוך. מה שגרוע מזה, ביקורת החינוך שלנו לרוב מחטיאה את נקודת ההודפה הזועקת להיקון, והוקפת דווקא מה החומעות החיוניות, בגלל אי-הכנה המהרה של חינוכנו.

ראוי זה פלא: אנשי פדע וגם הציבור הרחב, בארץ ובעולם, לפדו לראות בחינוך הקיבוצי הישג מיוחד במינו בתקופתנו, אך לא כן הציבור הקבוצי על שני דורותיו. הציבור העושה את החינוך הזה ואוכל את פירותיו הטובים, מקונן כל העת ומרצא במפעל החינוך שלו רק מומים, אמיתיים ובעיקר מדומים.

תלונה על מום מדומה אחד כזה היא מאד באופנה כיום - התלונה על הכשלון הלימודי של בית הספר שלנו. האין זה משונה? בהי-הספר הגבוהים במדינה משכחים כפה מלא את הניך הקבוץ, כמתבלט ביחסו הרציני ללימודים, בערות וסקרנות מדעית אמיתית, בכושד השיבה ושיפוט, באינטרס רוחני עשיר יותר, בגישה ערכית ללימוד ולחיים. ואצלנו - המעטה דמות עצמנו, ומבטי קנאה לעבר כוגרי הגימנסיות.

הסארה של החינוך במדינתנו - בחינות הגברות - המכה אצלנו בכח אחת לאבן בוחן של חינוכנו. נכון כמובן שאין לנו ברירה אלא לשלם את המחיר הזה המורה רשות הכניסה לבהי-הספר הגבוהים. לפי שעה אין לנו ברירה, עד שהאוניברסיטאות ומשרד החינוך ישכילו לצעוד בעקבות הרקסוד של אוניברסיטה חל-אביב, פרופסור נה פריז (חבר קבוץ לשעבר), אשר הצהיר על מבחן להסיר את המחסום של העודת הגברות. לפי שעה זה הכרח, וההכרח לא יגונה. אבל מדוע זה מחייב אותנו להשמיץ את חינוכנו, ולבטל את כל ערכי האדם, החברה והעבודה שהוא מטפח, בחור זה גם את הערך של למידה לשמה?

לכולנו יועיל לשים לב לחשובה של מפקד חיל האוויר לשעבר, כאשר נשאל בדבר בני הקבוץ והעודת הגברות החסרה בפיסם: מה שחסר להם מבחינה עיונית, אנו ממלאים ככאן במשך כמה חודשים. אולם להם

יש "תעודת בגרות" ממין אחר, עם ציונים טובים בשלשת "מקצועות" - תושבת יריים, שליטה עצמית ברבע קריטי, כושר עבודה בצוות.

והנה, חיינו יום ויום ומשימותינו המשקיות, החברתיות והתרבותיות (וגם הבטחוניות) - מורכבות יותר אפילו מאלה של חיל האוויר. ושלוש ההשגים של חינוכנו, אשר עזרו ויצמנו השכיל לראותם - נחוצים לנו לקיומנו ולשגשגנו. הבה נשמור עליהם היטב, ולא נמכור אותם חמורה האסימון השחוק של בחינות הבגרות.

חברים וחיקים וצעירים, ובייחוד הכנים היוצאים היום הזה מן החינוך אל החיים - הבה ונחדל מקינות ומהלקאה, ונחזיר לעצמנו קצת הכרה עצמית וראיה. נלמד לכבד את חיינו, את מפעל החינוך שלנו וזרכו, ואת המאמצים הכנים והפוריים של ציבור מחנכינו, מינקות ועד נעורים. בסל הכל, הלוואי וכל ילדי ישראל, בני דלת העם וגם בני טובים, יזכו לחינוך לא יותר גרוע משלנו. ואנו הלוואי ונזכה לקיים אותו בלי הזנחה ובלי עיוותים, ולהעלות אותו לרמות גבוהות הרבה יותר, להאדרת הקבוץ וערכו.

מ. סגל

בית - הספר כשנחת חינוך

עומדת מאחורינו קבוצה שנים אשר התרונות שבה אינה מתירה סיכום כולל ובלתי מדקדק. לכאורה, כולן שנים של בית-ספר קבוצי, בחינוך משותף ובקבוצה אחת. אך למעשה זה איננו כך. מכלול הזכרונות מלמדנו אחרת.

היו שנים של א'ב' - והרי שנות הסיום. קשה לקשור אותנו כילדים לאותם חברים שהננו היום, ולא מפני השנוי האובייקטיבי שחל עם השנים, אלא דווקא בגלל המהות השונה בה חיינו מצויים בכל אחת משתי התקופות - שנות בית-הספר הראשונות ושנות הסיום; מהות שונה על שום סגנון לימוד, סיגנון חיים ועבודה שונה. אני רואה בבירור את השנים האחרונות - אותן שנים שנועדו להיות גולה הכותרת לחינוך המשותף - והרי הן סטות משבילו.

החינוך הקבוצי שעמל לחנך בניו על תוכן, איכות וערכים, מוכרע בידי "מירוץ ההשגים".

יש להעריך אותה תקופת חינוך ראשונה אשר השכילה לשלב הרמונית לימוד וחינוך, ידעה ליצור אותה הוויה חינוכית של עיצוב החברה וכל פרט בה. חוץ המעבר לתקופת המסיימת מהעושה השילוב ועליהו של המישרן הלימודי נעשית על חשבוננו של האחר. האמנם זה הכרחי?

למרות כל הספקות יש לבורך על שנעשה בנו עד כה, ונקווה שלא נבייש את הקבוץ ואת ערכיו החינוכיים עליהם גודלנו.

נעמי (י'ב)

ברכתנו לכל המספלות, המורים, המהנכים וההורים אשר ליוונו בכל השנים "הטובות והרעות" והגיעו עונת הלום. חודתנו גם לצוות החברים אשר עמל עמנו בהכנת החג.

כיחה י'ב

ב י ת - ה ס פ ד

אחרי למעלה מ-30 שנה של קיומו חל מפנה במבנה בית-הספר שלנו. שנת 1948/9 - זכינו בפעם הראשונה לכיתה ט' בבית. כיום אנו מפרידים בין כיתות היסוד וכיתות המשך, ואלה האחרונות תלמדה מחוץ לבית.

בני המחזורים הראשונים שהיו מעטים מדי בכדי להיות כיתה סדירה, נדרו למתקנים: לעין-הרוד, גבעת-ברנר, יגור. הקבוצים בסביבתנו היו במצב דומה - אך כיתה מקובצת ממשי האיזור לא התארגנה, וידנו המושטח אל עין-החורש הושבה ריקם - כבר אז. ילדינו גלו למקום תורה שם היו כילדי המקום לכל דבר: אחס גור, אכלו, למדו ושיחקו - רק בשעות הכלוי עם ההורים הרגישו את החבל וכלי ספק ניגדה לא דמעה אחת מעיני הילדים שהחנכו הרחק מהמשפחה.

חברי השומר הצעיר ומחנכיו ספרו אז וכן הינם שהילדים חייבים להתחנך במסך הינוכי אחד, אוטונומי, נפרד מהכרת המבוגרים. המוסד הוא לרוב משותף לקבוצים אחדים שכנים. הקשר עם קבוצת-הבית טחקים על ידי עבודה בענפים - הילדים מוסעים אחת למשקם לעבודה והורים עם סיומה למוסד - וע' שהיה בבית בחופשות. הקשר עם ההורים מחקים ע' ביקורים לעתים מזדמנות במסך השבוע, ובשבתות, חגים וחופשות.

אנו, שגרסנו "בית-ספר ככל ישוב" וילדינו נמצאים בבית עד סוף י'ב - דרך זאת של השומר הצעיר דחוקה לנו. לגבי כיתות המשך דרכנו היא: שילובם במשך הגדול, קירובם לבעיותיו המשקיות והחברתיות. גם כיום לא שנינו את עמדתנו זו, אולם לגבי המסגרת הלימודית הגיעו רבים ממחנכים בקבוצ המאוחד למסקנה שהמסגרת הביתית, של ישוב קבוצי אחד בלבד, אינה עונה על צרכי הלמידה והחברה בגיל הנעורים; מה עוד שבהרבה משקים מספר תלמים בכיתות המשך הוא קטן (לעתים 20-30 בכל 3 הכיתות). בצד מיעוט הילדים קיימת גם בעיה של כמות הוראה והצורך הפנימי של "החבר'ה" לשנות ולהרחיב את המסגרת בה היו ב-15 שנותיהם הראשונות.

סיכמנו איפוא להקים בית-ספר משותף באיזור אשר מקומו הארעי הוא ביה'ס בגבעת-חיים איחוד עד אשר יוחלט על מקומו הקבוע. הלאי ויכלנו לאמר בפה מלא "בשעה טובה ומוצלחת" כי חבלי הלידה היו קשים, היו לבטים רבים ולא מעט מצב-רוח. הצירוף של משקים מזרמים קבוציים שונים מוסיף קושי - אם כי גם בזאת אנו לא ראשונים. יש שני מסוים בגישה ובמסורת בכמה ענינים, אבל יהיה מוגזם אם נאמר שלא ניתן לבשר עליהם. אני מאמינה שבעבודה הינוכית טובה וקבועה התגבש דרך אשר תסגל לעצמה את הסוב מכל צד. פגישת המורים מ-? משקים הרוצים לפעול בבית-ספר אחד - ואך מטרת הינוך וטובה הילד לעיניהם-היא זה מאונע חשוב ואפילו הוויה מרגשת! לשלמות החמונה חסרו מחנכי השומר הצעיר - אך עוד חזון למועד!

הרבה מחשבה אנו משקעים בבעיות הקשורות במבנה חברה הילדים בעקבות המצב החדש, לקשר בין ביה'ס המשותף לבין הבנה, לחטיבה. הושם משנה דגש על חפקיד המטפלה, המדריך, המורה המקשר. יהיה צורך בחיארם סדרי עבודה, פעולות החברה והחטיבה, האריכי טיולים, עזרה למשקים ועוד.

מה יהיו פני ביה'ס בשנת הש'ל?

- א. כיתות המשך: כיתה י' - 10 תלמידים שלנו (כולל ילד חוץ אחד)
 - 14 תלמידים ממשר-השרון
 - 24 תלמידים. המחנך: מרדכי פורה ממשר-השרון
 - כיתה י/2 המקבילה מונה 23 ילדים; לומדים בה ילדי גבעת-חיים איחוד, ניר-אליהו, כפר-גליקסון. המחנכת - רבקה ארז
 - כיתה י'א - 11 תלמידים שלנו (כולל ילד חוץ אחד)
 - 8 תלמידים מגבעת-חיים איחוד
 - 8 תלמידים מרגבים (שהצטרפו השנה)
 - 27 תלמידים. המחנך: עמרם הישראלי
 - כיתה י'ב - 17 תלמידים שלנו (כולל 4 ילדי-חוץ)
 - המחנך - בנימין אלוש
 - כיתה י'ב/2 המונה 28 תלמידים בני גבעת-חיים איחוד ומשר-השרון
 - המחנכת - שלומית גרינבאום
- כיון שזו לה שנת הלימודים האחרונה השמורנה שחי כיתות י'ב על המסגרת החינוכית-לימודית בה התחנכו עד כה. יחכן שבמקצועות מסוימים יהיו לימודים משותפים.
- למסגרת זאת שייכת גם כיתה ט' של ביה'ס המשותף המונה 14 תלמידים ממשר-השרון, בתן גבעת-חיים איחוד. כיתה ט' שלנו לומדת בבית.

בית'ס (המשך)

חוץ מבנימין אלוש יעבדו בביה'ס המשותף במשרות חלקיות מרים בן-אהרון, יובל נחרי ויעל רוזנחק. בהנהלת ביה'ס יהיו 3 חברים בתפקידים שונים: קיל, טוני אזניה וחבר משמר-השרון, שני האחרונים במשרות חלקיות. הרכב המורים המדויק ופרטים כשטחים ארגוניים וכלכליים יימסרו במועד מאוחר יותר, לקראת פתיחה שנת הלימודים הש'ל.

ומה בכיתות היסוד בבית?

בש'ל יהיו לנו בבית 5 כיתות:

ב"שטח הישן	{	המחנכת: אפרת אופיר	18 ילדים	ב-2
		המחנכת: זירה גרלן	" (כולל 2 ילדי חוץ)	10
בשטח ביה'ס	{	המחנכת: נארה גלר	" (כולל 1 ילד חוץ)	11
		המחנך: יואל שניר	" (כולל 4 ילדי חוץ)	14
		המחנך: יהושע רוזנחק	"	15

יהושע, נוסף על העבודה בכיתות, ינהל את ביה'ס היסודי במקום.

הפיקוד של כיתות היסוד בשני מקומות הוא מכשול רציני, והגיע הזמן - ואולי זה הזמן הנכון - להשקיע במלוא מרצנו וכחנו כדי לבנות את חברת הילדים הצעירה - לרכז אותה במקום אחד ולטפח אותה כראוי.

ה ר צ ה

א א א א א

השבוע עמד בסיומן פ ר י ד ה .

ביום ד' הזמין מחק על לוח המודעות את עובדי ביה'ס לאספה אחרונה לפני החופש. למעשה הייתה זאת מסיבת פרידה לח'רצת הפורשה מביה'ס אחרי קרוב ל-25 שנות הוראה ו-4 שנות ניהול.

אתמול נפרדו עובדי הגיל הרך מסו'בה .

פרידה ושחרור מאחריות אין פירושה ניהול. אל לנו לנהר על ידע שנרכש ונסיון שהצטבר.

נאחל לחברות מנוחה והתנערות - ולאחר מכן המשך שילובם במפעל החינוכי שלנו, בצורה הולמת.

וכן - בר'כה למחנכות לכל הגילים שסיימו הכשרתם באורנים:

שרה קרון - קורס מטפלות

רינת מ. - גננת

אפרת - מורה.

מרבן שהחברות לא היכו לברכתנו וכבר נמצאות בעבודה - היקל טו'ה טו'ה

וגם בזה לא חס סדר כרכות:

ברכתנו ליהודית פלישון (נחום)

ליבאל מאירי

לחייס בר-און

לפניהם שלישמן עם התבייסותו לנח'ל בשבוע הבא - ראשון מחמזור.

בשר 1.7.69

לילדי חברת הילדים של גבעת-חיים - שלום רב!

ברצוננו להודות לכם על החשורה היפה שהענקתם לנו - בסה'כ 100 ל' לקניית משחקים למקלטים. חן חן על המאמצים ורב תודות. נשמח מאד לארח אתכם אצלנו.

מילדי חברת הילדים של בשר

(100 ל' - חמורה בעד הנייר שנאסף).

//////////

מ ז ל ט ו ב

ל נ ע מ י ו י צ ח ק

לזמיר, דודון ויובל

ולכל בני המשפחה

להולדת שו'ל מ'ה

ל ל א ה ו ש ל ו'ם בכפרים (בינתהיים)

להילדה ולדוברט וכל הנלוים אליהם

להולדת א'ל ה

//////////

עזרה לאשדות-יעקב

בשבת שעברה נסעו 15 חברים ו-7 מתנדבים לבציר באשדות-יעקב. אמנם יצאנו ב-3.30 ולנו זה היה נראה "נורא מוקדם", אבל נהוג שם לכצור רק עד 8 ולכן עבדנו פחות מ-3 שעות ולאחר מכן הפך הגיוס להיות בלוי-ארוחה בוקר טובה, רחיצה בכנרת, ביקור בסכרים של הירמוק דרומית-מזרחית מאשדות. הכרם של אשדות הינו מסופל היטב - בציר שני של מלכת-הכרמים ועוד אחוז גדול לשידוק. באותו יום ארזו בפעם הראשונה 20 קרטונים מוסקט ליצוא נסיוני.

בעליה בודי ערה שבה הדודג' הזקן והיה זקוק למנוחה וטיפול. אספה אוחזר (את החברות) משאית של יגור שהביאה את הכנים לכנס ביער בן-שמון, והכניסה אותנו עד למגרש החניה - חן חן להם.

